

по редътъ на датата, нѣколко коли отъ книгата си ще испълнимъ само съ факти отъ скърбни приключения, като: убийства, кланета, бѣсене, обезчестяванье, заточаванье, пожари, грабежи и др. п., и най първо пишемъ за градеца Каварна.

Каварна е расположенъ на една висока равнина $21\frac{1}{2}$ кил. отъ морето. Това разстояние е прорѣзано съ дълбоки долини. Градеца е заобиколенъ съ лозя, заградени съ доста високи стѣни. Изъ между махалитѣ най-главнѣтѣ сѫ: турска, която е отъ къмъ морето и християнската (Вароша) — отъ къмъ полето²⁾. Тия махали се раздѣлятъ една отъ друга съ една долина и улицата водяща за Балчикъ. Отъ това стратегическо място, каварненци съумѣли да се въсползвуватъ до негдѣ въ нападенията отъ башибозуцитѣ и черкезитѣ.

Рускитѣ войски като преминахъ Дунава при г. Мачинъ, всичкитѣ турци, черкези и татари почнали да бѣгатъ на югъ къмъ Варна и Шуменъ, нѣ отгдѣто минавали, грабили каквото намирали. А пакъ когато пристигнали войскитѣ отсамъ линията Кюстенджа — Черна-Вода, черкезитѣ и башибозуцитѣ се появили въ оголността на Каварна, въ когото отъ 21-й до 30-ий юний, ограбеното българско население изъ селата се стичало да спаси поне живота си.

Турцигѣ отъ околнитѣ села се присъединили къмъ своите единовѣрци, увѣдомили ги за богатството на каварненскитѣ християни, за красотата на женския полъ и почнали да окржжаватъ града за да го нападнатъ.

Въ това врѣме пристигнали изъ Балчикъ, Добричъ, Варна и нѣкои бейове съ намѣрение да отвлекутъ отъ красивитѣ каварненки.

Предъ видъ на явната опасность, мястното население поискало помощта на правителството, обаче не било удовлетворено и казало му се, да се защищава самъ до пристиганието на войската.

Гражданитѣ турци, като се страхували, да не би съ нахлуванието на черкезитѣ и башибозуцитѣ да направатъ несъзнателно и на тѣхъ нѣкои загуби, останали съгласни да се въоржжатъ и християнитѣ, та задружно да защищаватъ градеца.

тель, очевидецъ и страдалецъ, погрижилъ се у врѣме да събере по подробни свѣдѣния.

2) Тѣзи махала е населена само отъ българе и гагаузи, а за да неупотрѣбяваме при всякой случай и двѣтѣ думи, ний ще казваме — християни.